
Obłudzin, st. 3, gm. Płoniawy-Bramura, woj. mazowieckie, AZP 42-67/4

Informator Archeologiczny : badania 33, 70-71

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

NIENADOWA, st. 5, gm. Dubiecko, woj. podkarpackie, AZP 108-80/40

- osada kultury ceramiki sznurowej z okresu eneolitu
- osada kultury mierzanowickiej (wczesna epoka brązu)
- osada grupy tarnobrzeskiej kultury łużyckiej

Wyprzedzające badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 19 sierpnia do 3 września przez Beatę Rokitowską (autorka sprawozdania, Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu). Finansował Zakład Telekomunikacji S.A. w Przemyślu. Przebadano powierzchnię 132 m².

Stanowisko zostało odkryte w czasie badań AZP w 1986 r. (M. Parczewski), kiedy znaleziono kilkadziesiąt fragmentów naczyń z epoki brązu (grupa tarnobrzeska).

W czasie badań ratowniczych w 1999 r. znaleziono na obszarze badanego odcinka, biegnącego przy wschodniej granicy zlokalizowanego stanowiska, wzdłuż osi północny zachód – południowy wschód, 155 fragmentów ceramiki oraz dwa zabytki krzemienne i dwa odłupki: z margla dynowskiego i rogowca manilitowego (?). Ponadto na południe od wykopu na powierzchni stanowiska znaleziono dwa luźne fragmenty ceramiki, co potwierdza ustaloną w ramach AZP jego lokalizację.

Na badanym obszarze odkryto trzy obiekty archeologiczne z materiałem zabytkowym, w tym jamę trapezową. Obiekty były usytuowane koło siebie w bezpośrednim sąsiedztwie, co pozwala przypuszczać, że stanowią zwarty zespół osadniczy (potwierdza to również ich podobieństwo, jeśli chodzi o kształt, wielkość, wypełnisko).

Materiał zabytkowy w przeważającej części stanowi ceramika grupy tarnobrzeskiej, obok której znaleziono kilka fragmentów ceramiki z wczesnej epoki brązu (kultura mierzanowicka).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w urzędzie WKZ w Przemyślu.

Badania nie będą kontynuowane.

Nowy Dwór, st. 13, gm. Pelplin, woj. pomorskie, AZP 20-44/113 - patrz: wczesna epoka żelaza

OBLUDZIN, st. 3, gm. Płoniawy-Bramura, woj. mazowieckie, AZP 42-67/4

- ślady osadnictwa z epoki kamienia (?)
- ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej (starsza epoka brązu)
- osada kultury łużyckiej z V-VI okresu epoki brązu
- ślad osadnictwa wczesnośredniowiecznego

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone wiosną przez mgr. Zbigniewa Dłubakowskiego (autor sprawozdania, Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Finansowane przez EuRoPol GAZ S.A. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 1490 m².

Stanowisko odkryte zostało w 1985 r. podczas badań powierzchniowych prowadzonych w ramach AZP przez U. Perlikowską. W 1994 r., w trakcie badań powierzchniowych przeprowadzonych na trasie projektowanego gazociągu tranzytowego Płw. Jamał-Europa Zachodnia dokonano weryfikacji zasięgu stanowiska.

W założonym na osi gazociągu wykopie, pod warstwą humusu miąższości około 30 cm zalegała warstwa jasnobrązowego i brązowego piasku miąższości około 10-40 cm, w której miejscami dość licznie wystąpiły fragmenty ceramiki kultury łużyckiej oraz zabytki krzemienne. We wschodnim krańcu wykopu, obok fragmentów naczyń kultury łużyckiej znaleziono jeden fragment ornamentowanego naczynia kultury trzcinieckiej.

Łącznie w warstwach pozaobiektowych znaleziono ponad 660 fragmentów ceramiki naczyniowej kultury łużyckiej oraz 22 zabytki krzemienne, z których część przypisać można kulturze łużyckiej, a pozostałe łączyć należy raczej z osadnictwem neolitycznym.

Podczas prac odkryto 74 obiekty nieruchome, które koncentrowały się w centralnej części badanego obszaru, tworząc wydzielające się skupiska. Obiekty miały postać jam o zarysach w przekroju poziomym najczęściej nieregularnych, owalnych lub kolistych, a w przekroju pionowym nieregularnych, których wymiary wahały się od 22 x 46 cm do 274 x 400 cm, a głębokość od 12 do 80 cm. W wypełniskach jam znajdowano ceramikę naczyniową kultury łużyckiej w liczbie od 1 do ponad 100 fragmentów (łącznie ponad 1585 fragmentów) oraz sporadycznie polepę, zabytki krzemienne i fragmenty kości zwierzęcych.

Osadę kultury łużyckiej, na podstawie ceramiki, datować można na okresy V i VI epoki brązu i łączyć z grupą północnomazowiecką kultury łużyckiej, jakkolwiek zaznaczają się tutaj także wpływy grupy warmińsko-mazurskiej i wschodniomazowiecko-podlaskiej.

W stropie obiektu 34, którego wypełnisko zawierało 41 fragmentów ceramiki kultury łużyckiej, znaleziono fragment naczynia wczesnośredniowiecznego, ornamentowanego poziomymi żłobkami. Fragment ten datować można na XIII wiek. Jest to jedyny ślad osadnictwa wczesnośredniowiecznego w obrębie przebadanego obszaru.

Materiały i dokumentacja złożone w PSOZ Województwa Mazowieckiego, Delegatura w Ostrołęce.

Badania nie będą kontynuowane.

OPATÓW, st. 1, gm. *loco*, woj. śląskie, AZP 83-46/10

- cmentarzysko kultury łużyckiej z II/III-V okresu epoki brązu – wczesnej epoki żelaza

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 29 czerwca do 23 lipca przez Anitę Szczepanek, Magdalenę Wieczorek (autorki sprawozdania, „Archo” Wiesława Jagodzka-Hadamik). Finansowane przez Śląski WKZ w Katowicach. Drugi sezon badań. Przebadano obszar o łącznej powierzchni 3,25 ara.

W roku 1999 kontynuowano ratownicze badania wykopaliskowe w zachodniej i północnej części cmentarzyska, na obrzeżach piaszownicy w miejscach najbardziej zagrożonych, gdzie w czasie badań w 1998 r. stwierdzono występowanie obiektów grobowych niszczonych wybiórką piasku. Odkryto 15 obiektów grobowych (nr 1295-1309).

Najliczniejszą grupę wśród grobów stanowiły pochówki szkieletowe (groby: 1297, 1298, 1300, 1302, 1304, 1306). Na ogół groby szkieletowe miały konstrukcje kamienne w postaci bruków nagrobnych bądź obstaw grobowych zorientowanych w przybliżeniu wzdłuż osi północny zachód – południowy wschód. Odmienny był tylko jeden pochówek pozbawiony konstrukcji kamiennej (grób 1302), w przypadku którego jedynie jama grobowa o orientacji północny zachód – południowy wschód wyróżniała się ciemniejszą barwą od otaczającego go piasku. Groby szkieletowe zawierały nieliczne fragmenty ceramiki (grób 1297, 1304) lub pozbawione były wyposażenia (groby: 1298, 1300, 1302, 1306). Kości szkieletów uległy całkowitemu rozkładowi, tylko w grobie 1300 w południowej części jamy grobowej znaleziono resztki szkliwa zębów.

W grobach ciałopalnych popielnicowych (groby: 1299, 1301, 1303, 1309) popielnicę złożono w obrębie niewielkiej jamy w przybliżeniu kształtu owalnego. Wyróżniły się dwa groby, którym towarzyszyły konstrukcje kamienne. W przypadku grobu 1309 popielnica nakryta była brukiem kamiennym zorientowanym w przybliżeniu wzdłuż linii północny zachód – południowy wschód, w obrębie którego znajdowały się fragmenty ceramiki. Natomiast popielnica z grobu 1303 otoczona była wieńcem ułożonym z kamieni. Rolę popielnic w grobach pełniły wazy (groby: 1299, 1303, 1309), a w grobie 1301 garnek, któremu towarzyszyła czarka.

Groby ciałopalne jamowe (groby: 1295, 1296, 1305, 1307, 1308) miały konstrukcje kamienne w postaci obstaw grobowych zorientowanych po linii wschód-zachód (grób 1305) lub zaznaczane